

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “สภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกัน และเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏตามภูมิภาคต่างๆ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ คณะกรรมการดำเนินงานศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏจำนวน 36 แห่ง รวมทั้งสิ้น 319 คน โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเป็นเครื่องมือในการวิจัย และได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรโดยการส่งทางไปรษณีย์ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองบางส่วน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 274 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.89 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance) โดยใช้ค่าเอฟ (F) เพื่อทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe' test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส ที เอส เอส ที ซี พลัส (SPSS / PC⁺: Statistical Package for the Social Sciences / Personal Computer Plus) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 60.90 มีอายุโดยเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 48 - 50 ปีคิดเป็นร้อยละ 43.10 มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 73.70 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน ศูนย์เวชศึกษาป้องกัน 2 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 73.70 นอกเหนือจากงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันคณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันมีงานที่ต้องรับผิดชอบอีกด้วย โดยส่วนมากเป็นงานสอนคิดเป็นร้อยละ 95.60 งานในฝ่ายกิจการนักศึกษาคิดเป็นร้อยละ 41.20 นอกจากนี้คณะกรรมการดำเนินงานศูนย์เวชศึกษาป้องกันส่วนใหญ่เคยผ่านการอบรมดูงานเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด โรคเอดส์ อุบัติภัย และสารพิษคิดเป็นร้อยละ 74.10 โดยส่วนใหญ่ผ่านการ

อบรมครูงานในด้านการป้องกันโรคเอดส์คิดเป็นร้อยละ 67.20 คณะกรรมการของศูนย์เวชศึกษาป้องกันมีการติดตามข่าวสารด้านยาเสพติด โรคเอดส์ อุบัติภัย และสารพิษเป็นประจำคิดเป็นร้อยละ 62.80 โดยสนใจข่าวสารเท่ากันทุกด้านคิดเป็นร้อยละ 46.00 สำหรับสาเหตุที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการดำเนินงานศูนย์เวชศึกษาป้องกัน ส่วนใหญ่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามาคิดเป็นร้อยละ 66.10

2. สภาพการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ

2.1 ด้านบุคลากร

พบว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏส่วนใหญ่ได้จัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบในฝ่ายต่างๆคิดเป็นร้อยละ 90.90 ซึ่งส่วนใหญ่จัดให้มีฝ่ายเลขานุการคิดเป็นร้อยละ 74.09 ศูนย์เวชศึกษาป้องกันส่วนใหญ่มีการส่งเสริมให้บุคลากรของศูนย์ฯ ได้รับการพัฒนาในด้านความรู้ ความสามารถอย่างสม่ำเสมอคิดเป็นร้อยละ 86.90 ศูนย์เวชศึกษาป้องกันมีการกำหนดความสัมพันธ์ (สายการบังคับบัญชา, ช่วงการบังคับบัญชา, เอกภาพในการบังคับบัญชา) คิดเป็นร้อยละ 57.30 ในการจัดบุคลากรเข้ารับฝึกอบรมงานด้านต่างๆ ส่วนใหญ่ศูนย์เวชศึกษาป้องกันได้ติดตามความถนัดและประสบการณ์คิดเป็นร้อยละ 79.90 ศูนย์เวชศึกษาป้องกันส่วนใหญ่ไม่มีเจ้าหน้าที่ธุรกรทำงานให้กับศูนย์ฯคิดเป็นร้อยละ 69.70

2.2 ด้านงบประมาณ

พบว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันส่วนใหญ่ได้รับงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานมาจากสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏคิดเป็นร้อยละ 87.20 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดคิดเป็นร้อยละ 75.50 ในการจัดสรรงบประมาณของศูนย์เวชศึกษาป้องกันส่วนใหญ่ได้จัดงบประมาณให้กับการดำเนินงานในด้านการป้องกันยาเสพติดคิดเป็นร้อยละ 70.10 ด้านการป้องกันโรคเอดส์คิดเป็นร้อยละ 25.10 ด้านการป้องกันอุบัติเหตุคิดเป็นร้อยละ 4.80 นอกจากนี้ศูนย์เวชศึกษาป้องกันมีวิธีการควบคุมค่าใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ 99.30 โดยวิธีการควบคุมส่วนใหญ่ คือ ผู้อำนวยการศูนย์ฯ เป็นผู้ควบคุมด้วยตนเองคิดเป็นร้อยละ 61.70

2.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์

พบว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏมีอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกและเครื่องใช้สำนักงานเพื่อใช้ในการดำเนินงานที่เป็นของศูนย์ฯ เองคิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนใหญ่มีโทรศัพท์ โต๊ะทำงาน เก้าอี้ ตู้เก็บเอกสาร และเครื่องคิดเลขคิดเป็นร้อยละ 99.60 ซึ่งอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกและเครื่องใช้สำนักงานเหล่านี้ ศูนย์เวชศึกษาป้องกันได้มาโดยมีผู้บริจาคให้คิดเป็นร้อยละ 51.50 สำหรับสื่อที่ใช้ในการรณรงค์ป้องกันยาเสพติด โรคเอดส์

อุบัติเหตุ และสารพิษ ส่วนใหญ่คือ ไปสเตอร์คิคเป็นร้อยละ 95.60 โดยสื่อที่ใช้ในการรณรงค์นี้ ศูนย์เวชศึกษาป้องกันได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดคิดเป็นร้อยละ 81.00 นอกจากนี้ศูนย์เวชศึกษาป้องกันยังมีการผลิตสื่อที่ใช้ในการรณรงค์เองคิดเป็นร้อยละ 77.00

2.4 ด้านการจัดการ

พบว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบายหลักในการดำเนินงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษรคิดเป็นร้อยละ 74.80 โดยศูนย์ฯ มีการวางแผนการดำเนินงานเพื่อป้องกันยาเสพติด โรคเอดส์ อุบัติภัย และสารพิษ ไว้ตลอดทั้งปีคิดเป็นร้อยละ 71.20 การวางแผนการดำเนินงานศูนย์เวชศึกษาป้องกันได้ให้ความสำคัญในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านยาเสพติดอยู่ในระดับมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 55.50 ด้านการป้องกันโรคเอดส์ อยู่ในระดับมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 51.40 ด้านการป้องกันอุบัติเหตุอยู่ในระดับมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 7.70 และด้านการป้องกันสารพิษอยู่ในระดับมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 4.00

ในการจัดทำโครงการป้องกันยาเสพติด โรคเอดส์ อุบัติภัย และสารพิษ ศูนย์เวชศึกษาป้องกัน ใช้วิธีจัดทำโดยคณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์ฯ ร่วมกันจัดทำคิดเป็นร้อยละ 63.10 ซึ่งส่วนใหญ่ศูนย์เวชศึกษาป้องกันมีแนวทางในการจัดทำตามแผนการดำเนินงานศูนย์ฯ คิดเป็นร้อยละ 87.60 ศูนย์เวชศึกษาป้องกันมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อขอความร่วมมือในการปฏิบัติงานคิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยหน่วยงานที่ศูนย์ฯ มีการติดต่อประสานงานด้วยส่วนมาก ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดคิดเป็นร้อยละ 85.40 ซึ่งในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น ศูนย์ฯ ใช้ทั้งวิธีการติดต่อด้วยวาจา และลายลักษณ์อักษร 2 วิธีร่วมกันคิดเป็นร้อยละ 82.10 ศูนย์เวชศึกษาป้องกันมีลักษณะการส่งการไปยังผู้รับผิดชอบให้ดำเนินการ โดยใช้การส่งการแบบขอร้องคิดเป็นร้อยละ 48.90 ซึ่งใช้วิธีการส่งแบบเป็นลายลักษณ์อักษรคิดเป็นร้อยละ 51.10 ในการติดต่อประสานงานระหว่างคณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์ฯ ผู้ย่นวชการศูนย์ฯ จะเป็นผู้ติดต่อประสานงานด้วยวาจาคิดเป็นร้อยละ 72.30 ในรอบปีที่ผ่านมาศูนย์เวชศึกษาป้องกันมีการประชุมคณะกรรมการของศูนย์ฯ ประมาณ 4 - 6 ครั้งต่อปีคิดเป็นร้อยละ 32.10 ศูนย์เวชศึกษาป้องกันมีกิจกรรมรณรงค์ป้องกันยาเสพติด โรคเอดส์ อุบัติภัย และสารพิษที่จัดในโครงการต่างๆ คือ ด้านการป้องกันยาเสพติด ส่วนใหญ่เชิญวิทยากรมาบรรยายคิดเป็นร้อยละ 99.20 ด้านการป้องกันโรคเอดส์ ส่วนใหญ่เชิญวิทยากรมาบรรยายคิดเป็นร้อยละ 94.10 ด้านการป้องกันอุบัติเหตุ ส่วนใหญ่ให้ความรู้ทางเสียงตามสายคิดเป็นร้อยละ 50.70 ด้านการป้องกันสารพิษ ส่วนใหญ่ให้ความรู้ทางเสียงตามสายคิดเป็นร้อยละ 46.00 กิจกรรมที่จัดขึ้นส่วนใหญ่เป็นการรณรงค์ในด้านการป้องกันยาเสพติดคิดเป็นร้อยละ 67.20

นอกจากนี้ศูนย์เวชศึกษาป้องกันไม่มีการทำวิจัยในปัญหาสุขภาพจิต โรคเอดส์ อุบัติเหตุ และสารพิษคิดเป็นร้อยละ 79.90 ศูนย์เวชศึกษาป้องกันได้จัดให้มีการควบคุมติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการต่างๆคิดเป็นร้อยละ 88.00 โดยวิธีการควบคุมติดตามผลใช้การควบคุมโดยสรุปผลปฏิบัติงานประจำปีงบประมาณ หรือปีการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 35.00 วิธีการรายงานผลในการดำเนินงานของบุคลากรของศูนย์ฯ ใช้วิธีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรคิดเป็นร้อยละ 44.90 ศูนย์เวชศึกษาป้องกันมีวิธีการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ โดยใช้วิธีการสังเกตจากการร่วมกิจกรรมคิดเป็นร้อยละ 60.20 ในกรณีที่ศูนย์เวชศึกษาป้องกันต้องรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ ให้บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ (เช่น ป.ป.ส. , สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น , อธิการบดีสถาบันราชภัฏ) ส่วนใหญ่ศูนย์ฯ มีการรายงานเมื่อเสร็จสิ้นโครงการหนึ่งๆคิดเป็นร้อยละ 80.30 ศูนย์เวชศึกษาป้องกันจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ด้านการดำเนินงานของศูนย์ฯ ให้นักศึกษา เยาวชน และประชาชนทราบคิดเป็นร้อยละ 70.10 โดยส่วนใหญ่ใช้วิธีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ คือ การตีพิมพ์ประกาศคิดเป็นร้อยละ 50.70 นอกจากนี้คณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกัน เห็นว่า ในรอบปีที่ผ่านมาศูนย์ฯ ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านการป้องกันยาเสพติด ส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จปานกลางคิดเป็นร้อยละ 59.00 ด้านการป้องกันโรคเอดส์ ส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จปานกลางคิดเป็นร้อยละ 54.70 ด้านการป้องกันอุบัติเหตุส่วนใหญ่ ประสบความสำเร็จน้อยคิดเป็นร้อยละ 69.40 ด้านการป้องกันสารพิษ ส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จน้อยคิดเป็นร้อยละ 77.00

3. ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ ตามภูมิภาค

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมของปัญหาการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.59$)

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ พบว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ ทั้ง 4 ภูมิภาค มีปัญหาการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยของปัญหาการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟ พบว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ มีปัญหาการดำเนินงานมากกว่าศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง

เมื่อพิจารณาปัญหาการดำเนินงานในด้านต่างๆ และการเปรียบเทียบปัญหาการ

ดำเนินงานในด้านต่างๆ มีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

3.1 ด้านบุคลากร

ปัญหาการดำเนินงานด้านบุคลากรของศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวม พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.71$) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแต่ละข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาการดำเนินงานด้านบุคลากรอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นในข้อต่อไปนี้มีปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย

- บุคลากรมีงานประจำมากทำให้ไม่มีเวลาพอในการปฏิบัติงาน
($\bar{X} = 3.40$)

- ขาดบุคลากรปฏิบัติงานในฝ่ายต่างๆ ของศูนย์ฯ ($\bar{X} = 3.13$)

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานด้านบุคลากรของศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏทั้ง 4 ภูมิภาค มีปัญหาการดำเนินงานด้านบุคลากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยของปัญหาการดำเนินงานด้านบุคลากรเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟ พบว่า ศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคใต้ มีปัญหาการดำเนินงานมากกว่าศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือมีปัญหาการดำเนินงานมากกว่าศูนย์ศึกษาป้องกันที่ตั้งอยู่ในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง

3.2 ด้านงบประมาณ

ปัญหาการดำเนินงานด้านงบประมาณ ของศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวม พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานด้านงบประมาณอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.84$) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแต่ละข้อ พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานด้านงบประมาณอยู่ในระดับมากทุกข้อ

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานด้านงบประมาณของศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ พบว่า ศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ ทั้ง 4 ภูมิภาค มีปัญหาการดำเนินงานด้านงบประมาณไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ข้อ ดังนี้ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย

- งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอในการดำเนินงานของศูนย์ฯ ($\bar{X} = 2.98$)

- ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณในการดำเนินงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ห้อง ($\bar{X} = 2.89$)

- ขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการดำเนินงานของ

ศูนย์ ฯ ($\bar{X} = 2.81$)

- มีความล่าช้าในการพิจารณางบประมาณ ($\bar{X} = 2.75$)

8.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์

ปัญหาการดำเนินงานด้านวัสดุอุปกรณ์ของศูนย์ฯ ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวม พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานด้านวัสดุอุปกรณ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.84$) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแต่ละข้อ พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานด้านวัสดุอุปกรณ์อยู่ในระดับมากจำนวน 3 ข้อ ดังต่อไปนี้ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย

- วัสดุที่ใช้ในการรณรงค์ตามโครงการต่างของศูนย์ฯ ($\bar{X} = 2.63$)

- วัสดุอุปกรณ์และเครื่องใช้สำนักงานของศูนย์ฯ มิใช่เพียงพอ

($\bar{X} = 2.58$)

- วัสดุอุปกรณ์และเครื่องใช้สำนักงานของศูนย์ฯ ขาดความเหมาะสม

($\bar{X} = 2.53$)

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานด้านวัสดุอุปกรณ์ของศูนย์ฯ ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ พบว่า ศูนย์ฯ ศึกษาในสถาบันราชภัฏทั้ง 4 ภูมิภาค มีปัญหาการดำเนินงานด้านวัสดุอุปกรณ์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ ดังนี้ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย

- วัสดุอุปกรณ์และเครื่องใช้สำนักงานของศูนย์ฯ มิใช่เพียงพอ

($\bar{X} = 2.58$)

- ขาดสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมตามโครงการต่างๆ ของศูนย์ฯ

($\bar{X} = 2.43$)

8.4 ด้านการจัดการ

ปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดการ ของศูนย์ฯ ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยรวม พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดการอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.34$) และเมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแต่ละข้อ พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดการอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย ดังนี้

- ขาดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ ($\bar{X} = 2.68$)

- ผู้บริหารสถาบันไม่เห็นความสำคัญในการดำเนินงานของศูนย์ฯ

($\bar{X} = 2.64$)

- ศูนย์ฯ ขาดเอกภาพในการบังคับบัญชา ($\bar{X} = 2.62$)

เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดการของศูนย์ฯ วิชาศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ พบว่า ศูนย์ฯ วิชาศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏทั้ง 4 ภูมิภาค มีปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยของปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดการเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟ พบว่า ศูนย์ฯ วิชาศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ และศูนย์ฯ วิชาศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคใต้มีปัญหาการดำเนินงานมากกว่าศูนย์ฯ วิชาศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยเรื่อง “ สภาพและปัญหาการดำเนินงานของศูนย์ฯ วิชาศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ ” ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยในประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

1. สภาพการดำเนินงานของศูนย์ฯ วิชาศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ

1.1 ด้านบุคลากร

จากผลการวิจัยจะเห็นว่า คณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์ฯ วิชาศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ ที่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามาดำเนินงานนั้นส่วนใหญ่มักยังมีภาระหน้าที่หรืองานประจำอื่นๆ ที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากงานของศูนย์ฯ อีกด้วย ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ศูนย์ฯ วิชาศึกษาป้องกันมีลักษณะการดำเนินงานที่ต้องอาศัยความต่อเนื่อง จึงจะทำให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ นอกจากนั้นยังต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจ การทุ่มเทในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการดำเนินงาน จึงจะทำให้การดำเนินงานของศูนย์ฯ วิชาศึกษาป้องกันนั้นเกิดประสิทธิภาพ แต่หากคณะกรรมการไม่สามารถปฏิบัติงานให้กับศูนย์ฯ ได้อย่างเต็มที่เสียแล้ว ก็อาจเป็นผลให้การดำเนินงานของศูนย์ฯ ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติพิศ เชื้อภักดิ์ (2537) ที่พบว่า “ ครูผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานป้องกันโรคเอดส์มีงานประจำมากและไม่มีเวลาพอในการดำเนินงาน ” ยิ่งไปกว่านั้นยังพบว่า คณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์ฯ วิชาศึกษาป้องกันบางส่วนไม่เคยผ่านการอบรมในด้านการป้องกันยาเสพติด โรคเอดส์ อุบัติภัย และสารพิษ ซึ่ง

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าในการดำเนินงานเพื่อรณรงค์แก้ไขและป้องกันปัญหาสุขภาพเสพติด โรคเอดส์ อุบัติภัย และสารพิษ ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันนั้น ผู้ที่เข้ามารับผิดชอบดำเนินงานควรจะเป็นผู้ที่ ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงจะสามารถร่วมกันวางแผนและดำเนินการในการ แก้ไขและป้องกันปัญหาต่างๆ นั้นได้เกิดผลสำเร็จ แต่ถ้าผู้ดำเนินการขาดความรู้ ความเข้าใจเสีย แล้ว ก็อาจมีผลให้การดำเนินงานเพื่อป้องกันนั้นขาดประสิทธิภาพได้

นอกจากนั้น จากผลการวิจัย ยังพบว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันส่วนใหญ่ไม่มีเจ้าหน้าที่ รุกรการทำงานประจำให้กับศูนย์ฯ ผู้วิจัยเห็นว่า การที่ศูนย์เวชศึกษาป้องกันจะดำเนินงานตาม โครงการต่างๆ ให้ได้ผลคตินั้น จะต้องอาศัยความต่อเนื่องของงาน จึงจะทำให้เกิดผลในการป้องกัน ปัญหาสุขภาพเสพติด โรคเอดส์ อุบัติภัย และสารพิษ ดังนั้นเมื่อศูนย์ฯ ไม่มีเจ้าหน้าที่รุกรการทำงาน ประจำ ในการที่หน่วยงานหรือบุคลากรจะติดต่อประสานงานกับศูนย์ฯ ก็จะเป็นไปด้วยความ ลำบาก และขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงานอีกด้วย ซึ่งจะเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของ ศูนย์เวชศึกษาป้องกัน

1.2 ด้านงบประมาณ

จากผลการวิจัยพบว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏได้รับงบประมาณ ที่ใช้ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ มาจากสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏเป็นส่วนใหญ่ งบประมาณ สนับสนุนที่ได้รับจากหน่วยงานอื่น เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด องค์กรเอกชน เป็นต้น ยังได้รับเป็นส่วนน้อยและเป็นการให้การสนับสนุนเฉพาะโครงการเท่านั้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า จากงบประมาณที่ศูนย์เวชศึกษาป้องกันได้รับนี้ อาจยังไม่เพียงพอสำหรับการ ดำเนินงานในด้านต่างๆ ของศูนย์ฯ เนื่องจากศูนย์เวชศึกษาป้องกันมีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินงานเพื่อ การรณรงค์ป้องกันทั้งด้านยาเสพติด โรคเอดส์ อุบัติภัย และสารพิษ และยังคงต้องดำเนินงาน ในลักษณะที่ต่อเนื่องอีกด้วย จึงจะทำให้บรรลุผลและประสบความสำเร็จตามที่ศูนย์ฯ ได้ตั้งเป้า หมายไว้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องใช้งบประมาณในการนี้เป็นอย่างมาก สอดคล้องกับงานวิจัย ของสุรชาติพิศ เชื้อภักดี (2537) ที่ว่า “ การบริหารหรือดำเนินงานใดๆ ย่อมต้องอาศัยงบประมาณ เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง ในการรณรงค์โรคเอดส์มีกิจกรรมเป็นจำนวนมาก หากงบประมาณไม่ เพียงพอก็จะทำให้การดำเนินงานรณรงค์ป้องกันโรคเอดส์ไม่บรรลุผลสำเร็จเท่าที่ควร ” นอกจากนี้ นั้น ยังพบว่าศูนย์เวชศึกษาป้องกันบางส่วนยังไม่มีวิธีการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณในการ ดำเนินงาน ซึ่งอาจจะมีผลทำให้เกิดการนำงบประมาณไปใช้จ่ายในด้านต่างๆ อย่างไม่เกิดประสิทธิ ภาพและขาดความเหมาะสม ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามที่ต้องการได้

1.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์

จากผลการวิจัย พบว่า วัสดุอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกและเครื่องใช้สำนักงานที่เป็นของศูนย์เวชศึกษาป้องกันเองนั้นมีเพียง โต๊ะทำงาน เก้าอี้ และตู้เก็บเอกสาร ซึ่งวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องอำนวยความสะดวกเหล่านี้ได้มาโดยการจัดซื้อด้วยงบประมาณของศูนย์ฯ เอง ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ในการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันนั้น ประกอบไปด้วยกิจกรรมหลายประเภทด้วยกัน แล้วแต่จำเป็นจะต้องอาศัยวัสดุอุปกรณ์ ที่มีความเหมาะสม และควรมีอย่างเพียงพอต่อการดำเนินงาน ซึ่งหากจะจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เหล่านี้มาโดยใช้งบประมาณของศูนย์ฯ แต่เพียงอย่างเดียว ย่อมจะไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ซึ่งอาจจะทำให้เกิดอุปสรรคและการดำเนินงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้ สอดคล้องกับแนวคิดของสมพงษ์ เกษมสิน (2526) ที่กล่าวไว้ว่า “ วัสดุอุปกรณ์ เป็นปัจจัยพื้นฐานประการหนึ่งที่ใช้ในการบริหาร ” นอกจากนี้ยังสอดคล้องผลการวิจัยของจากรุวรรณ หัสดิน (2531) ที่ว่า “ ศูนย์เวชศึกษาป้องกันควรเป็นองค์กรที่มีวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนอย่างเพียงพอ ” และจากการวิจัยยังพบว่าสื่อที่ใช้ในการรณรงค์ป้องกันยาเสพติด โรคเอดส์ อุบัติภัย และสารพิษ คือ โปสเตอร์ แผ่นพับ วิดีทัศน์ และส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนสื่อมาจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ของศูนย์ฯ นั้นประกอบไปด้วยกิจกรรมหลายประเภทด้วยกัน ดังนั้นในการใช้สื่อจึงควรเลือกใช้ให้มีความหลากหลาย และไม่จำเพาะเจาะจงที่ประเภทใดประเภทหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากสื่อบางชนิดก็เหมาะสมสำหรับการใช้กิจกรรมบางประเภทเท่านั้น แต่ทั้งนี้ในการจัดกิจกรรมแต่ละประเภทก็ควรมีการใช้สื่อควบคู่กันไปเสมอ เพราะจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของสุชาติ โสมประยูร (2525) ที่กล่าวว่า “ วัสดุอุปกรณ์มีความสำคัญต่อการสอนทุกวิชา เพราะคนเราเรียนรู้โดยการกระทำได้ช่วยอุปกรณ์การสอนที่มีประสิทธิภาพ ” นอกจากนั้น นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2534) ยังได้กล่าวไว้ว่า “ วัสดุอุปกรณ์ หรือ โสตทัศนอุปกรณ์ เป็นอีกประการหนึ่งที่จะสร้างให้เกิดการเรียนรู้ง่ายขึ้น สะดวกขึ้น ตื่นเต้นขึ้น และลดเวลาในการอธิบายของครูลง ”

1.4 ด้านการจัดการ

จากผลการวิจัยพบว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบายหลักในการดำเนินงานไว้เป็นตายลักษ์ฉะอักษร ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การกำหนดนโยบายหลักไว้อย่างชัดเจนนี้เป็นสิ่งสำคัญ ที่จะช่วยเป็นแนวทางให้ผู้ปฏิบัติสามารถนำไปดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันได้ สอดคล้องกับแนวคิดของมาลัย หุวะนันท์ (2508 : อ้างถึงในสมพงษ์ เกษมสิน , 2526) ที่กล่าวว่า “ นโยบายอันชัด

แจ้ง หมายถึงว่าในการปฏิบัติงานนั้น ผู้ร่วมปฏิบัติงานจะต้องทราบว่ามีนโยบายอย่างไร และเป้าประสงค์คืออะไร เพราะถ้าหากผู้ร่วมปฏิบัติงานไม่ทราบซึ่งถึงนโยบายของหน่วยงานหรือองค์การที่ตนสังกัดอยู่ การปฏิบัติงานนั้นก็จะไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ” นอกจากนี้ศูนย์เวชศึกษาป้องกันยังมีการวางแผนการดำเนินงานป้องกันยาเสพติด โรคนอกเขต อุบัติภัยและสารพิษ ไว้ตลอดทั้งปี แสดงให้เห็นว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันได้ให้ความสำคัญกับการวางแผน ทั้งนี้เพราะแผนงานจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบว่าควรจะทำอะไร ใช้ทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่อย่างไร ให้เกิดประโยชน์ และจะเป็นเครื่องชี้ทิศทางการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของสมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 99) ที่กล่าวว่า “ การวางแผนเป็นหลักการสำคัญขั้นพื้นฐานของกระบวนการบริหาร แผนที่ดีจะช่วยให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความราบรื่น ” และในการจัดทำโครงการต่างๆ ของศูนย์ฯ ส่วนใหญ่แล้วคณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันจะร่วมกันจัดทำขึ้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการร่วมมือกันจัดทำโครงการนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ เนื่องจากทำให้ได้ความคิดที่หลากหลายจากคณะกรรมการซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในด้านต่างๆ นอกจากนี้ยังส่งผลให้คณะกรรมการดำเนินงานทุกท่านได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและได้มีโอกาสรับทราบกิจกรรมการดำเนินงานของศูนย์ฯ ได้อย่างทั่วถึงกัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกันด้วย นอกจากนี้ศูนย์เวชศึกษาป้องกันยังได้มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น โดยส่วนใหญ่จะมีการติดต่อกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ซึ่งการติดต่อประสานงานนี้จะมีผลดีต่อการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกัน เนื่องจากจะได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการดำเนินงานและก่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจกันปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะมีผลทำให้การดำเนินงานป้องกันยาเสพติด โรคนอกเขต อุบัติภัย และสารพิษ มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกรอบนโยบายในแผนป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2535 - 2539) ข้อ 5.4.2 ซึ่งระบุว่า “ ให้สถานศึกษาติดต่อประสานงานเพื่อขอความร่วมมือปฏิบัติงานกับหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการ ทบวง กรมอื่นๆ ตลอดจนองค์กรเอกชน ”

จากผลการวิจัยยังพบว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันส่วนใหญ่มีวิธีการควบคุมติดตามผลการดำเนินงาน โดยการสรุปผลการปฏิบัติงานและมีการประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการต่างๆ โดยใช้การอภิปรายร่วมกันของคณะกรรมการแสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการควบคุมติดตามและประเมินผล อีกทั้งเพราะการควบคุมติดตามและประเมินผลมีความสำคัญต่อการดำเนินงานเป็นอย่างมาก เนื่องจากจะทำให้ทราบถึงข้อบกพร่อง อุปสรรค รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน ซึ่งจะช่วยให้อาสาสมัครแก้ไขและปรับปรุงข้อบกพร่องและปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ในทันที และก่อให้เกิด

เกิดประโยชน์ทำให้การดำเนินงานต่างๆ บรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 287) ที่กล่าวว่า “ การติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผน ตลอดจนการ ควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนนั้น เป็นสิ่งจำเป็นต่อการบริหารงานเป็นอันมาก เพราะ การติดตามผลการปฏิบัติงานแต่ละขั้นต่อนั้น จะช่วยแก้ไขอุปสรรคได้ทันที่ และสามารถนำ ผลงานนั้นไปพิจารณาปรับปรุงงานในส่วนอื่นๆ ทำให้ดำเนินการได้ผลดียิ่งขึ้น ”

2. ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ

จากผลการวิจัย เมื่อพิจารณาปัญหาการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันใน สถาบันราชภัฏเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ส่วนด้านการจัดการมีปัญหาการดำเนินงาน อยู่ในระดับน้อย ซึ่งผู้วิจัยขอแยกอภิปรายในแต่ละด้านเฉพาะประเด็นสำคัญ ดังนี้

2.1 ด้านบุคลากร

จากผลการวิจัยพบว่า เมื่อพิจารณาแต่ละข้อแล้วศูนย์เวชศึกษาป้องกันมีปัญหา อยู่ในระดับมากในเรื่องของบุคลากรมีงานประจำมากทำให้ไม่มีเวลาพอในการปฏิบัติงานให้กับ ศูนย์เวชศึกษาป้องกัน และนอกจากนั้นในข้อที่ว่าขาดบุคลากรปฏิบัติงานในฝ่ายต่างๆ ของศูนย์ฯ ก็ มีปัญหาอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสอบถามสถานภาพของ คณะกรรมการดำเนินงานศูนย์เวชศึกษาป้องกัน ที่ว่า นอกเหนือจากการปฏิบัติงานในศูนย์เวช ศึกษาป้องกันแล้ว คณะกรรมการยังต้องมีความรับผิดชอบงานในด้านอื่นๆ เช่น งานสอนงานใน ฝ่ายบริหาร งานในฝ่ายวิชาการ งานในฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา เป็นต้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ คณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏไม่มีเวลาพอในการปฏิบัติงาน ให้กับศูนย์ฯ นั้นอาจมีเหตุผลมาจากการที่งานของศูนย์เวชศึกษาป้องกัน จัดอยู่ในกลุ่มงาน สนับสนุนสถาบันไม่ใช่งานหลัก ซึ่งคืองานทางวิชาการ การให้การศึกษา ดังนั้น คณะกรรมการ ของศูนย์ฯ ซึ่งต่างก็เป็นอาจารย์ในสถาบันราชภัฏ จึงต้องปฏิบัติงานในศูนย์ฯ เป็นงานพิเศษ และ เน้นการปฏิบัติงานประจำได้แก่ งานสอน หรือ งานในฝ่ายอื่นๆ มากกว่างานของศูนย์เวชศึกษา ป้องกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุชาติพิศ เชื้อภักดิ์ (2537) และชื่นจิตรี เพชรชาติ (2536) ที่ว่า “ ครูในโรงเรียนนอกจากจะต้องทำหน้าที่ทางด้านการสอนแล้วยังต้องร่วมกิจกรรมในด้านอื่น อีก ทำให้มีเวลามาร่วมดำเนินงานป้องกันโรคเอดส์ได้อย่างต่อเนื่อง ” ซึ่งบุคลากรจัดได้ว่าเป็น ปัจจัยสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินงาน ดังนั้นหากคณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษา ป้องกันมีเวลาไม่เพียงพอ ไม่สามารถทุ่มเทให้กับการปฏิบัติงานในศูนย์เวชศึกษาป้องกันได้แล้ว ย่อมจะส่งผลให้เกิดอุปสรรคต่อการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันได้ เนื่องจากการ

รณรงค์ป้องกันยาเสพติดโรโคคัส อุบัติภัย และสารพิษ จะต้องมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ จึงจะทำให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

นอกจากนี้จากผลการวิจัยยังพบว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันมีปัญหาในเรื่องของบุคลากรขาดความรู้ และประสบการณ์ในด้านการวางแผนอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การวางแผนเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการดำเนินงาน เพราะจะช่วยให้ทราบถึงสิ่งที่ควรจะต้องปฏิบัติ ระยะเวลาในการปฏิบัติ และเป้าหมายที่ต้องการ ดังนั้นหากแผนงานขาดความชัดเจนเสียแล้วย่อมส่งผลให้การดำเนินงานตามแผนนั้นๆ เกิดอุปสรรคและขาดประสิทธิภาพได้ และการที่จะวางแผนงานให้มีความเหมาะสมชัดเจนง่ายต่อการนำไปปฏิบัตินั้น ผู้วางแผนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในด้านการวางแผนเสียก่อน จึงจะสามารถดำเนินการวางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของสมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 99) ที่กล่าวว่า “ อุปสรรคประการหนึ่งของการวางแผนได้แก่ การขาดความรู้ทางหลักวิชาเกี่ยวกับวิธีการวางแผน ”

2.2 ด้านงบประมาณ

จากผลการวิจัย เมื่อพิจารณาแต่ละข้อแล้วพบว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ มีปัญหาการดำเนินงานด้านงบประมาณอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเฉพาะข้อที่ว่า งบประมาณที่ศูนย์เวชศึกษาป้องกันได้รับไม่เพียงพอในการดำเนินงานของศูนย์ฯ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากแบบสอบถามสภาพการดำเนินงานด้านงบประมาณ จะเห็นว่า ส่วนใหญ่ศูนย์เวชศึกษาป้องกันได้รับงบประมาณมาจากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ และได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นเป็นส่วนน้อย ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า งบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการดำเนินงาน หากงบประมาณมีไม่เพียงพอเสียแล้วก็จะส่งผลการดำเนินงานด้านอื่นๆ ก่อให้ปัญหาตามมาได้อีกด้วย นอกจากนี้ยังพบว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับรายงานผลการดำเนินงาน ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ , 2539) ที่ว่า “ ในปีพ.ศ. 2538 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจมิได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน โครงการให้ความรู้ เพื่อการป้องกันโรโคคัส ทั้งนี้เพราะคณะกรรมการการงบประมาณปี 2538 กำหนดหลักการว่า เงินงบประมาณที่เสนอเกี่ยวข้องกับโรโคคัสให้ตั้งไว้เฉพาะกระทรวงสาธารณสุข ” ด้วยเหตุนี้ จึงอาจมีผลทำให้ศูนย์เวชศึกษาป้องกันได้รับงบประมาณสำหรับการดำเนินงานน้อยลง และไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน

นอกจากนี้จากผลการวิจัยยังพบว่า มีความล่าช้าในการพิจารณางบประมาณ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันเป็นหน่วยงานย่อยหน่วยงานหนึ่งของทางราชการ จึงจะต้องมีระเบียบข้อบังคับ มีขั้นตอนในการดำเนินงานต่างๆ อย่างมากมาย ดังนั้นย่อมจะทำให้การดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันเกิดความไม่คล่องตัวได้ และเมื่อมีความล่าช้าในการพิจารณา

งบประมาณแล้วย่อมมีผลกระทบต่อการทำงานได้ เนื่องจากมีปัญหาบางปัญหาที่ศูนย์เวชศึกษาป้องกันจะเร่งดำเนินการแก้ไขโดยด่วน มิฉะนั้นแล้วจะทำให้เกิดผลเสียได้ ดังนั้นหากขาดงบประมาณมาใช้ในการดำเนินงานแล้ว จะทำให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าว เหล่านั้นเกิดอุปสรรคและไม่สามารถแก้ไขได้อย่างทันเหตุการณ์

2.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์

จากผลการวิจัยเมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ในข้อที่ว่า วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องใช้สำนักงานของศูนย์ฯ มิไม่เพียงพอ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องใช้สำนักงานของศูนย์ฯ ขาดความเหมาะสม และขาดสื่อที่ใช้ในการรณรงค์ตามโครงการต่างๆ ของศูนย์ฯ ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่ศูนย์เวชศึกษาป้องกันได้รับงบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน และส่วนใหญ่ได้รับมาจากสำนักงานสถาบันราชภัฏเท่านั้น การติดต่อบริษัทขอการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นยังมีน้อย จึงมีผลทำให้ศูนย์เวชศึกษาป้องกันไม่สามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้สำนักงานให้เพียงพอต่อการดำเนินงานของศูนย์ฯ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในส่วนของสภาพการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันด้านวัสดุอุปกรณ์ที่พบว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันส่วนใหญ่มีวัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์ที่เป็นของศูนย์ฯ เองนั้น มีเพียงโต๊ะ เก้าอี้ และตู้เก็บเอกสาร เท่านั้น ส่วนสื่อที่ใช้ในการรณรงค์นั้นก็เพียงโปสเตอร์ และแผ่นพับ เป็นส่วนใหญ่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปัจฉิมา พิศรสาธ (2538) ที่กล่าวว่า “ การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการรณรงค์ป้องกันยาเสพติดนั้น อาจมาจากการที่ได้รับงบประมาณไม่เพียงพอ ”

นอกจากนั้นผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การที่ศูนย์เวชศึกษาป้องกันยังขาดสื่อที่ใช้ในการรณรงค์ตามโครงการต่างๆ นั้น ทั้งๆ ที่มีการผลิตสื่อขึ้นใช้เองแล้ว ซึ่งพิจารณาได้จากผล การสอบถามสภาพการดำเนินงานด้านวัสดุอุปกรณ์ อาจมาจากการที่ศูนย์เวชศึกษาป้องกันสามารถผลิตสื่อได้เป็นบางประเภทเท่านั้น แต่ในการจัดกิจกรรมตามโครงการของศูนย์เวชศึกษาป้องกันจำเป็นต้องใช้สื่อหลากหลายประเภทเพื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม ซึ่งสื่อบางชนิดก็เหมาะสมสำหรับใช้ในบางกิจกรรมเท่านั้น ด้วยเหตุนี้เอง จึงอาจมีผลทำให้ศูนย์เวชศึกษาป้องกันขาดสื่อที่จะนำมาใช้ในการรณรงค์

2.4 ด้านการจัดการ

จากผลการวิจัยเมื่อพิจารณาปัญหาแต่ละข้อ พบว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏมีปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดการอยู่ในระดับมาก ดังนี้คือ ศูนย์ฯ ขาดเอกภาพในการบังคับบัญชา สอดคล้องกับรายงานผลการประชุมสัมมนาผู้อำนวยการศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ (2539) ที่พบว่า “ การดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันขาดความ

เป็นเอกภาพ มีความไม่คล่องตัว ผู้อำนวยการศูนย์ไม่ได้มีส่วนร่วมในการประชุมชี้แจงในการขอรับงบประมาณ” ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของจากรุวรรณ หัสติน (2531) ที่ว่า “ การจะทำให้ศูนย์เวชศึกษาป้องกันมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้นควรจัดให้ศูนย์เวชศึกษาป้องกันเป็นองค์กรที่มีหน่วยงานต่างๆ ภายใน มีการกำหนดวัตถุประสงค์นโยบายการดำเนินงานที่ชัดเจน มีสายการบังคับบัญชา มีเอกภาพในการบริหารงาน ” ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า การที่ศูนย์เวชศึกษาป้องกันขาดเอกภาพในการบังคับบัญชา อาจมาจากการที่ มีการเปลี่ยนโครงสร้างการจัดองค์กรในสถาบันราชภัฏ จากเดิมที่ศูนย์เวชศึกษาป้องกันมีฐานะเทียบเท่าคณะวิชา ขึ้นตรงต่อรองอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษเท่านั้น มีอิสระในการดำเนินงาน มาเป็นเพียงฝ่ายๆ หนึ่ง สังกัดสำนักฝึกอบรมและบริการวิชาการ ซึ่งการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันก็ต้องเป็นระบบตามสายการบังคับบัญชานี้ด้วย ผู้อำนวยการศูนย์เวชศึกษาป้องกันไม่มีบทบาทหรืออำนาจหน้าที่ในการที่จะร่วมพิจารณางบประมาณ ขาดความคล่องตัวในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จากทั้งหมดนี้ผู้วิจัยเชื่อว่า อาจมีผลทำให้การดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

นอกจากนี้จากผลการวิจัยยังพบว่า ผู้บริหารสถาบันราชภัฏไม่เห็นความสำคัญมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากการที่สถาบันราชภัฏเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีหน้าที่หลักในการให้การศึกษาแก่เยาวชนในท้องถิ่น ดังนั้นนโยบายในการบริหารสถาบันจึงมุ่งเน้นเฉพาะการให้การศึกษาตามหลักสูตรก็เป็นได้ จึงทำให้งานอื่นๆ ที่เป็นงานสนับสนุนสถาบันจึงมีความสำคัญน้อยลงไปด้วย แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันเป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดของสถาบันราชภัฏ การจะดำเนินงานศูนย์เวชศึกษาป้องกันให้มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้นั้น จะต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจกันดำเนินการของบุคลากรหลายๆ ฝ่ายในสถาบันราชภัฏ มิใช่จะเป็นหน้าที่เฉพาะคณะกรรมการดำเนินงานเท่านั้น โดยบุคลากรที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานเป็นอย่างยิ่งก็คือ ผู้บริหารสถาบันราชภัฏ ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารงาน หรือ การดำเนินงานของหน่วยงานที่สังกัดสถาบันราชภัฏ ดังนั้นหากผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญในการดำเนินงานของหน่วยงานใดแล้ว ก็ย่อมทำให้การดำเนินงานของหน่วยงานนั้นไม่บรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการได้ และอาจมีผลทำให้คณะกรรมการดำเนินงานขาดความกระตือรือร้นในการทำงานอีกด้วย สอดคล้องที่สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 219) ที่กล่าวว่า “ ผู้นำน่ามีความสำคัญยิ่งต่อการจะนำหน่วยงานหรือองค์การไปสู่ความสำเร็จ เพราะผู้นำเป็นผู้ตัดสินใจ วินิจฉัยสั่งการกำหนดนโยบาย วางแผนมุ่งใจให้ร่วมกันปฏิบัติภารกิจ และเป็นผู้รับผิดชอบต่อการบริหารงานขององค์กร ” และยังสอดคล้องกับแนวคิดของเทพพนม เมืองแมน (2529 : 206) ที่กล่าวว่า “ พฤติกรรมของผู้บังคับบัญชาจะเป็นเหมือนสิ่งจูงใจ ก็ต่อเมื่อพฤติกรรมนั้นทำให้เกิดความพอใจในด้านความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชาเกี่ยว

กับประสิทธิผล หรือ ความสำเร็จของการทำงาน และพฤติกรรมนั้นช่วยส่งเสริมสภาพแวดล้อมของผู้ได้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการทำงานที่ดี ”

และนอกจากนั้น จากผลการวิจัยยังพบว่า ในข้อที่ว่าขาดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ศูนย์ฯ ศึกษารองกันได้รับงบประมาณในการดำเนินงานมาเป็นจำนวนน้อย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องจัดสรรงบประมาณเหล่านั้นไปใช้ในงานอื่นๆ ของศูนย์ฯ ที่เป็นงานหลักเสียก่อน ทำให้การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ถึงการดำเนินงานจึงยังไม่มีประสิทธิภาพหรือจัดทำไม่เต็มที่เท่าที่ควร ซึ่งในการดำเนินงานของศูนย์ฯ ศึกษารองกันด้านการป้องกันยาเสพติด อุบัติภัย และสารพิษนั้น มีได้จำกัดอยู่เฉพาะในสถาบันราชภัฏ หรือในสถานศึกษาเท่านั้น แต่ยังคงรวมถึงในชุมชนที่สถาบันราชภัฏนั้นๆ ให้บริการทางวิชาการอยู่ นอกจากนี้ในการดำเนินงานยังจะต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจของชุมชนอีกด้วย จึงจะทำให้เกิดผลสำเร็จ ดังนั้นหากขาดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ที่ดี ย่อมมีผลทำให้บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานของศูนย์ฯ ศึกษารองกัน และส่งผลให้ศูนย์ฯ ศึกษารองกันไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเหล่านั้น สอดคล้องกับแนวคิดของเอ็ดเวิร์ด แอด เบอร์เนย์ (Edward L. Bernays : อ้างถึงใน วิรัช ฤทธิรัตนกุล , 2535 : 17) ที่กล่าวว่า “ การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การเผยแพร่ชี้แจงให้ประชาชนทราบและชักชวนให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วย และเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงานของสถาบัน ” อีกทั้งยังสอดคล้องกับความคิดของสะอาด คัมสุภผล (อ้างถึงใน วิรัช ฤทธิรัตนกุล , 2535 : 18) ที่กล่าวว่า “ การประชาสัมพันธ์ คือ วิธีการของสถาบันอันมีแผนการและการกระทำที่ต่อเนื่องกันในอันที่จะสร้างหรือยังให้เกิดความสัมพันธ์อันดีกับกลุ่มประชาชนเพื่อให้สถาบันและกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจ และให้ความสนับสนุนร่วมมือซึ่งกันและกัน อันจะเป็นประโยชน์ให้สถาบันนั้นๆ ดำเนินงานไปได้ผลดีสมความมุ่งหมาย ”

3. การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานของศูนย์ฯ ศึกษารองกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

3.1 จากผลการวิจัยพบว่า ศูนย์ฯ ศึกษารองกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ มีปัญหาการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยศูนย์ฯ ศึกษารองกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ มีปัญหาการดำเนินงานมากกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ศูนย์ฯ ศึกษารองกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ ได้รับงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ในสัดส่วนที่น้อยกว่าในภูมิภาคอื่นๆ ดังนั้นเมื่อได้รับงบประมาณน้อยแล้วการจะไปดำเนิน

งานในด้านอื่นๆ ก็จะประสบกับอุปสรรคได้ เพราะงบประมาณเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการดำเนินงานต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพ หรือประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ นอกจากนั้นยังพบว่า คณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือมีงานประจำอื่นที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากงานของศูนย์ฯ มากกว่าในภูมิภาคอื่นๆ ดังนั้น ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ หรือการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ก็เป็นไปอย่างไม่ต่อเนื่อง ดังนั้นการจะได้รับการสนับสนุน หรือได้รับความร่วมมือก็จะเป็นไปได้บ้าง ก็จะทำการดำเนินงานของศูนย์ฯ ประสบกับอุปสรรคมากขึ้นได้ และยิ่งไปกว่านั้น ภาคเหนือยังเป็นภูมิภาคที่ตั้งอยู่ห่างไกลจากศูนย์กลางทางวิชาการ ทางความรู้ต่างๆ มีระยะทางห่างไกล ในการคมนาคมขนส่งต่างๆ จำเป็นต้องใช้เวลามาก ดังนั้นการได้รับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคเหนืออาจมีความล่าช้า ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันประสบกับปัญหาและอุปสรรคเป็นอย่างมากได้ จากทั้งหมดที่ได้กล่าวมานี้จึงเป็นเหตุให้ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือมีปัญหาการดำเนินงานมากกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง

3.2 จากการวิจัย พบว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ใน 4 ภูมิภาค มีปัญหาการดำเนินงานเป็นรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังต่อไปนี้

3.2.1 ด้านบุคลากร

ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏทั้ง 4 ภูมิภาค มีปัญหาการดำเนินงานด้านบุคลากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อแล้ว ก็พบว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏทั้ง 4 ภูมิภาค มีปัญหาการดำเนินงานด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ โดยศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ มีปัญหามากกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก คณะกรรมการดำเนินงานศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ ยังมีภาระหน้าที่รับผิดชอบในงานอื่นๆ อีกนอกเหนือจากงานในศูนย์เวชศึกษาป้องกันมากกว่าในภูมิภาคอื่นๆ ทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับการดำเนินงานในศูนย์เวชศึกษาป้องกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ได้จากการสอบถามสภาพการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกัน ที่พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานยังมีงานอื่นต้องรับผิดชอบอีก และอาจเนื่องมาจากสถาบันราชภัฏมีนโยบายเน้นการดำเนินงานในด้านอื่นมากกว่าด้วย และอาจมีผลทำให้ศูนย์เวชศึกษาป้องกันขาดบุคลากรที่จะมาปฏิบัติงานในฝ่ายต่างๆ ได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของนวลสมร ชมะสุนทร (2530) และชินจิตร เพชรชาติ (2535) ที่ว่า “ ครุแต่ละคนมีงานประจำมากไม่มีเวลาร่วมดำเนินงานในโครงการอื่นๆ ” นอกจากนี้ในข้อที่ว่า บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงาน

ป้องกันยาเสพติด โรคเอดส์ อุบัติภัยและสารพิษ และบุคลากรขาดประสบการณ์ในการดำเนินงาน ป้องกันยาเสพติด โรคเอดส์ อุบัติภัยและสารพิษ อาจเนื่องมาจากการที่คณะกรรมการดำเนินงาน ศูนย์เวชศึกษาป้องกันบางส่วนไม่เคยผ่านการอบรม หรือคูงานเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด โรคเอดส์ อุบัติภัยและสารพิษ และในส่วนที่เคยผ่านการอบรมนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการอบรมหรือคูงานในการป้องกันปัญหาค้นไคค้นหนึ่ง ไม่เคยผ่านการอบรม หรือคูงานจนครบทั้ง 4 ด้าน จึงมีผลทำให้คณะกรรมการขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวได้ นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาจากผล การวิจัยที่ได้จากการสอบถามสภาพการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกัน จะพบว่า คณะกรรมการศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือที่มีประสบการณ์การทำงานในศูนย์ เวชศึกษาป้องกันมากกว่า 2 ปีขึ้นไป ยังมีอยู่จำนวนน้อย เมื่อเทียบกับในภาคอื่นๆ ซึ่งอาจทำให้ คณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันขาดความรู้ ความเข้าใจ และการดำเนินงานของ ศูนย์เวชศึกษาป้องกันประสบปัญหาได้

3.2.2 ด้านงบประมาณ

ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏทั้ง 4 ภูมิภาค มีปัญหาการ ดำเนินงานด้านงบประมาณไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาใน แต่ละข้อแล้วพบว่าข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ งบประมาณ ที่ได้รับไม่เพียงพอในการดำเนินงานของศูนย์ฯ ขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณในการดำเนินงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีปัญหาการดำเนินงานด้านงบประมาณมากกว่า ในภาคกลางและภาคใต้ ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากการที่ศูนย์เวชศึกษาป้องกันส่วนใหญ่ได้รับงบประมาณในการดำเนินงานจากสำนักงาน สภาสถาบันราชภัฏเพียงแห่งเดียว การได้รับงบสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นยังมีน้อย ทำให้ไม่ สามารถจัดสรรงบประมาณให้กับการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในด้านต่างๆ ได้อย่าง เพียงพอ จึงก่อให้เกิดปัญหาการดำเนินงาน แต่ทั้งนี้การที่ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ ที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีปัญหาในรายการที่ว่างงบประมาณไม่เพียงพอ และขาดการ สนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ นั้น ผู้วิจัยเชื่อว่า อาจมาจากการที่ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบัน ราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการติดต่อประสานงานเพื่อขอความร่วมมือ ขอการ สนับสนุนจากหน่วยงานอื่นน้อยกว่าในภาคอื่นๆ สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ได้จากการสอบถาม สภาพการดำเนินงานด้านการจัดการ จึงมีผลทำให้งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานของศูนย์เวช ศึกษาป้องกันได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นเพียงเล็กน้อยไม่พอต่อการดำเนินงาน

3.2.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์

ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏทั้ง 4 ภูมิภาค มีปัญหาการดำเนินงานด้านวัสดุอุปกรณ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อแล้วพบว่า ในข้อที่ว่าขาดสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมตามโครงการต่างๆ ของศูนย์ฯ ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคใต้ มีปัญหาการดำเนินงานมากกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏส่วนใหญ่ได้รับงบประมาณในการดำเนินงานเป็นจำนวนน้อย เช่นเดียวกันทั้ง 4 ภูมิภาค จึงทำให้ไม่มีงบประมาณเพียงพอสำหรับการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่มีความเหมาะสมมาใช้ในการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปังฉิมมา พิศรสาร (2538) ที่ว่า “ การดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาประสบกับปัญหาการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ เนื่องมาจากการได้รับงบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินงาน ”

ในส่วนของการขาดสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมตามโครงการต่างๆ ที่ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคใต้มีปัญหาหนักนั้น ผู้วิจัยเชื่อว่าเนื่องมาจากการที่ในภาคใต้มีศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏอยู่เพียง 5 แห่ง แต่ต้องดำเนินการรับผิดชอบการรณรงค์ป้องกันยาเสพติด โรคเอดส์ อุบัติภัยและสารพิษ ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 14 จังหวัด ดังนั้นเมื่อศูนย์เวชศึกษาป้องกันจัดกิจกรรมนอกสถานที่ของสถาบันราชภัฏจึงจำเป็นต้องขอการสนับสนุนและขอความร่วมมือจากหน่วยงานในพื้นที่นั้นๆ ซึ่งในบางครั้งจำเป็นต้องใช้งบประมาณในการจัดหาสถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมอีกด้วย แต่ทั้งนี้เนื่องจากศูนย์เวชศึกษาป้องกันได้รับงบประมาณเป็นจำนวนน้อย จึงทำให้อาจไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย จากตารางที่ 13 ที่พบว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคใต้มีปัญหาในข้อที่ว่าขาดความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชน ในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

3.2.4 ด้านการจัดการ

ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏทั้ง 4 ภูมิภาค มีปัญหาการดำเนินงานด้านการจัดการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ และภาคใต้ มีปัญหามากกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเมื่อพิจารณาแต่ละข้อแล้วพบว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏทั้ง 4 ภูมิภาค มีปัญหาการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยในข้อที่ว่าขาดข้อมูลข่าวสารสำหรับนำมาใช้ในการวางแผนการดำเนินงาน ศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่

ตั้งอยู่ในภาคเหนือ มีปัญหามากกว่าภาคกลาง ทั้งนี้ น่าจะมาจากการที่ศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคเหนืออยู่ห่างไกลจากศูนย์กลางทางวิชาการและแหล่งความรู้ต่างๆ มีระยะทางที่ห่างไกล ต้องใช้ระยะเวลาในการคมนาคมขนส่งจึงอาจทำให้เกิดความล่าช้าหรือมีอุปสรรคในการจะได้รับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นสำหรับการวางแผนการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชินจิตรี เพชรชาติ (2535) ที่ว่า “ โรงเรียนบางแห่งอยู่ห่างไกลจากส่วนกลางมาก การส่งข่าวสารหรือสื่อใหม่ๆ อาจได้รับล่าช้า ” และในข้อที่ว่า ศูนย์ฯ ภาคเอกภาพในการบังคับบัญชา โดยศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ มีปัญหามากกว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าน่าจะมาจากการที่ศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการกำหนดความสัมพันธ์ (สายการบังคับบัญชา , ช่วงการบังคับบัญชา , เอกภาพในการบังคับบัญชา) ในศูนย์มากกว่าในภาคเหนือ เมื่อมีการกำหนดความสัมพันธ์ภายในศูนย์ศึกษาป้องกันแล้ว ย่อมจะทำให้คณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาป้องกันมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และขอบข่ายความรับผิดชอบของตนได้ดียิ่งขึ้น ทำให้การบริหารงานภายในศูนย์ศึกษาป้องกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับแนวความคิดของสมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 135) ที่กล่าวว่า “ การจัดองค์การเป็นการเชื่อมโยงวัตถุประสงค์ โครงสร้าง ความสัมพันธ์ ระหว่างหน้าที่การงานกับบุคคล การควบคุมบังคับบัญชาตามลักษณะของการแบ่งงาน และการรวบรวมหน่วยงานที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันมารวมไว้ เพื่อสะดวกในการควบคุมบังคับบัญชา ซึ่งจะก่อให้เกิดเอกภาพในการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ” นอกจากนี้เมื่อศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ มีการกำหนดความสัมพันธ์ภายในศูนย์ฯ น้อยกว่าแล้ว ก็อาจส่งผลให้การกำหนดขอบเขตของงานแต่ละงานขาดความชัดเจนและไม่สัมพันธ์กันได้ ส่วนในที่ว่า การสั่งงานของผู้อำนวยการศูนย์ฯ ถึงผู้ปฏิบัติงานไม่ชัดเจนนั้น ศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง มีปัญหามากกว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัยที่ได้จากการสอบถามสภาพการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาป้องกัน พบว่า ศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง มีการสั่งการไปยังผู้รับผิดชอบให้ดำเนินการ ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นการสั่งแบบขอร้อง ส่วนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลักษณะการสั่งการเป็นการสั่งโดยตรงมากกว่าแบบอื่นๆ ซึ่งการสั่งงานโดยตรงนี้มีผลดีในแง่ที่ว่ามีความชัดเจน ทำให้ผู้รับคำสั่งเกิดความเข้าใจในงานที่ได้รับมอบหมายไปปฏิบัติไม่เกิดความสับสน นอกจากนี้ยังช่วยให้การทำงานของคณะกรรมการแต่ละบุคคลไม่เกิดความซ้ำซ้อนกัน เพราะมีความเข้าใจเป็นอันดีแล้วในอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของตน จึงมีผลทำให้มีปัญหาในการดำเนินงานน้อยกว่าศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง และในข้อที่ว่าขาดการประสานงานที่กระหว่างคณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์ฯ นั้น ศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคใต้ มีปัญหามากกว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อพิจารณา

จากผลการวิจัยที่ได้จากการสอบถามสภาพการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาป้องกัน พบว่า ศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคใต้ส่วนใหญ่ ใช้วิธีการติดต่อประสานงานระหว่างคณะกรรมการดำเนินงานโดยผู้ช่วยการศูนย์ฯ ด้วยวาจา แต่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การติดต่อประสานงานใช้หลายวิธีร่วมกัน ซึ่งจะทำการติดต่อประสานงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น นอกจากนั้นในข้อที่ว่า การประชุมคณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์ฯ มีน้อยเกินไป โดยศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคใต้ มีปัญหามากกว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง ซึ่งหากพิจารณาจากผลการสอบถามสภาพการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาป้องกัน พบว่า ศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคใต้มีการประชุมต่ำกว่า 3 ครั้งต่อปี ทั้งนี้อาจมาจากการที่ คณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคใต้ มีงานอื่นที่ต้องรับผิดชอบทำให้ไม่มีเวลาในการจะมาพบปะประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาป้องกัน สอดคล้องกับผลการสอบถามสภาพของคณะกรรมการ ที่พบว่า คณะกรรมการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏในภาคใต้ มีงานอื่นนอกเหนือจากงานในศูนย์ศึกษาป้องกันที่ต้องรับผิดชอบเป็นจำนวนมากกว่าภูมิภาคอื่นๆ และในข้อที่ว่า ขาดการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ โดยศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือ มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ศึกษาป้องกัน น้อยกว่าในภูมิภาคอื่นๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ ภาคเหนือมีพื้นที่รวมมากกว่าภูมิภาคอื่นๆ อีกทั้งประชากรในภาคเหนือยังอยู่กันอย่างกระจัดกระจาย จึงทำให้ยากลำบากต่อการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารของศูนย์ศึกษาป้องกันได้อย่างทั่วถึงกัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ศูนย์ศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏควรมีการจัดหารายได้เพิ่มเติมจากงบประมาณที่ได้รับเป็นประจําจากสำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับปริญญาตรี เช่น การจัดวิ่งหรือเดินมินิมาราธอน การจัดแข่งขันแรลลี่ จัดแสดงคอนเสิร์ต เป็นต้น เพื่อให้ศูนย์ศึกษาป้องกันมีงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินงานมากขึ้น
2. ควรมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงองค์กรในต่างประเทศด้วย เพื่อขอความร่วมมือหรือการสนับสนุนการดำเนินงาน ของศูนย์ศึกษาป้องกันในด้านต่างๆ

3. ศูนย์เวชศึกษาป้องกันควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ทำงานประจำศูนย์ฯ เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ฯ สามารถเป็นไปได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
4. ควรให้ผู้บริหารสถาบันราชภัฏได้มีโอกาสรับทราบถึงการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันให้มากขึ้นไม่ว่าจะเป็นในด้านปัญหา หรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน หรือผลการดำเนินงาน
5. ศูนย์เวชศึกษาป้องกันควรมีการทำวิจัยในปัญหาสาเหตุคิด โรคเอดส์ อุบัติภัยและสารพิษให้มากขึ้น เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลสำหรับการดำเนินงานของศูนย์ฯ ต่อไป
6. ควรมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ หรือจัดให้บุคลากรของศูนย์เวชศึกษาป้องกันได้มีโอกาสไปอบรม หรือศึกษาคูงานในด้านการป้องกันยาเสพติด โรคเอดส์ อุบัติภัยและสารพิษ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจให้กับบุคลากรของศูนย์ฯ
7. ในการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันยาเสพติด โรคเอดส์ อุบัติภัยและสารพิษ ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันควรคำนึงถึงความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมาย และความแตกต่างของปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ และวางแผนการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมตามสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นนั้นๆ
8. ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาค่าดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันนั้น หน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องควรคำนึงถึงปัญหาค่าดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในแต่ละภูมิภาค ที่มีความแตกต่างกันออกไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการดำเนินงานศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ เพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัยที่จะมีผลทำให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ และนำไปปรับปรุงเพื่อให้การดำเนินงาน ของคณะกรรมการศูนย์เวชศึกษาป้องกันมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาถึงความคาดหวังของผู้บริหารสถาบันราชภัฏ และนักศึกษาในสถาบันราชภัฏที่มีต่อการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกัน เพื่อจะได้เป็นข้อมูลสำหรับการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันต่อไป
3. ควรศึกษาสภาพและปัญหาค่าดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในสถาบันราชภัฏ ตามการรับรู้ของผู้บริหารสถาบันราชภัฏ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น